

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619203053
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6619203053.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovéj a JUDr. Jany Haluškovéj ako členiek senátu, v spore žalobcu: P. I., nar. 9. novembra XXXX, bytom N. XXX/XX, XXX XX O., zastúpený JUDr. Ondrejom Szilágyim, advokátom, so sídlom Haličská cesta 3200, 984 01 Lučenec proti žalovanému: Z. Y., nar. XX. marca XXXX, bytom N. XXX/XX, XXX XX O., prechodne bytom G. XXXX/X, XXX XX G. G., adresa na doručovanie S. 2, XXX XX G. G., zastúpený JUDr. Luciou Fabriciusovou, advokátkou, so sídlom J. A. Komenského 18B, 974 01 Banská Bystrica, o vrátenie daru, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 12C/26/2019-127 zo dňa 10. decembra 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a závislom výroku II. o nároku na náhradu trov konania **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovaný má voči žalobcovi **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, ktoré je mu žalobca **p o v i n n ý** zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 12C/26/2019-127 zo dňa 10. decembra 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) zamietol žalobu (prvá výroková veta), žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu o určení výšky náhrady trov konania (druhá výroková veta). Treťou výrokovou vetou rozhodol, že účtáreň Okresného súdu Lučenec vráti žalovanému zaplatený preddavok na trovy dôkazu vo výške 120,- Eur, zaúčtovaný pod O položka registra XX, rok XXXX, pod variabilným symbolom XXXXXXXXXXXX, po právoplatnosti rozsudku.

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného vrátenia daru - nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX vedenom na Okresnom úrade Lučenec, katastrálny odbor pre okres Lučenec, obec a katastrálne územie O., a to rodinný dom súp. č. XXX, postavený na parcele registra „C“ č. XXXX - zastavené plochy a nádvoria o výmere 300m², parcela registra „C“ č. XXXX - záhrada o výmere 555m² (ďalej aj „darované nehnuteľnosti“). Žalovaný je výlučným vlastníkom uvedenej nehnuteľnosti. V žalobe uviedol, že žalovaný mu bol ako syn a darovacou zmluvou zo dňa 03.01.2006 vyhotovenej vo forme Notárskej zápisnice N 1/2006, Nz 71/2006 spísanej na Notárskom úrade JUDr. Kristíny Malovcovej daroval nehnuteľnosť zapísanú na LV č. XXX žalovanému. Zároveň bolo medzi účastníkmi zmluvy dohodnuté, že žalovaný sa zaväzuje poskytnúť formou obligačného záväzku žalobcovi bezplatné doživotné užívacie právo uvedenej nehnuteľnosti. Zhruba v roku 2018 sa začal žalovaný voči nemu správať neúctivo, urážať ho, nadával mu do „smradliakov“ a čaká kedy konečne „zaľahne“. Začal sa povyšovať a nadávať na neho pred tretími

osobami. Žalovaný mu neposkytuje žiadnu pomoc, nezaujíma sa o nehnuteľnosť, nenavštevuje ho, nezaujíma sa o jeho zdravotný stav, nepozval ho na svadbu. Žalobca mu nikdy nedal na takéto správanie dôvod. Žalovaného požiadal o vrátenie daru vo februári 2019, kedy mu tretie osoby oznámili, že na neho viackrát nadával do „starých smradliakov“, čo vo svojom čestnom prehlásení potvrdil aj svedok S. S., v ktorom zároveň uviedol, že žalovaný sa o žalobcu vôbec nezaujíma, neudržiava s ním žiadny kontakt. K žalobe pripojil potvrdenie Obce O., z ktorého vyplýva, že žalovaný sa v mieste pobytu trvale nezdržuje. Žalobca súhlasil so splnomocnením na preberanie pošty žalovaného. Poukázal na čestné prehlásenia svedkov S. S., S. L. a Z. S., z ktorých vyplýva, že žalovaný žalobcu nenavštevuje.

1.2 Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. Poprel, že by sa na adresu žalobcu niekedy vyjadroval neúctivo. Žalobcu pozná od detstva, váži si ho, má ho rád ako svojho otca. Keď žalobcovi ponúkol, že mu zútulní bývanie, žalobca s tým nesúhlasil, že nechce nič meniť. Potvrdil, že potom ako sa v roku 2015 presťahoval do Banskej Bystrice za svojou priateľkou (teraz už manželkou), nestretáva sa so žalobcom pravidelne. To ale neznamená, že sa o žalobcu vôbec nezaujíma. Vždy keď má s manželkou cestu okolo, zastavia sa u žalobcu na návštevu. Vzhľadom na to, že sa chce usadiť v Banskej Bystrici, nemá toľko voľného času, ako keď bol slobodný, z ktorého dôvodu nemôže žalobcu navštevovať každý deň. Žalobca je samostatný. Nikdy sa pred ním nezmenil, že potrebuje odviezť na vyšetrenie, prípadne akúkoľvek pomoc. Aj zo skutočnosti, že žalobca súhlasil s preberaním pošty žalovaného, ktorý má nahlásený trvalý pobyt v darovanej nehnuteľnosti, možno vyvodiť, že vzťahy medzi žalobcom a žalovaným nie sú naštrbené. V deň, keď žalobca požiadal žalovaného o vrátenie daru, navštívili spolu s manželkou pána S., za účelom či nevie o skutočnostiach, ktoré by viedli žalobcu k takémuto správaniu, na čo pán S. povedal, že o ničom nevie a sám sa čudoval vzniknutej situácii. Nerozumel preto čestnému prehláseniu pána S., ktorý v tomto tvrdil, že bol svedkom toho, ako sa žalovaný nepekne zachoval k žalobcovi, nakoľko v čase, keď žalobca žiadal žalovaného o vrátenie daru, nebol prítomný uvedenej situácie a následne, keď ho žalovaný neskôr navštívil, tvrdil, že o ničom nevie. Vždy sa snažil v rámci svojich možností a schopností pomôcť žalobcovi, a to nie len finančne ale aj prácami okolo domu, prispel mu na kúpu novej pece sumou 350,-Eur a na drevo sumou 150,-Eur. Povinnosť starať sa o žalobcu mu nevyplýva zo zákona a ani zo žiadneho iného zmluvného vzťahu, snaží sa žalobcovi pomáhať vždy, keď ho o to požiada. Bol toho názoru, že žalobca v žalobe nepreukázal také správanie žalovaného, ktoré by s ohľadom na všetky okolnosti bolo možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Mal za to, že nápad s vrátením daru nevznikol z hlavy žalobcu, ale tento bol k takémuto konaniu navedený.

1.3 Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že dňa 03.01.2006 strany sporu vo forme Notárskej zápisnice č. N 1/2006, Nz 71/2006 uzatvorili Darovaciu zmluvu, v ktorej žalobca vystupoval ako darca a žalovaný ako obdarovaný. Predmetom daru boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX. V zmluve sa taktiež dohodli na tom, že žalovaný sa zaväzuje poskytnúť formou obligačného záväzku žalobcovi bezplatné doživotné užívacie právo uvedenej nehnuteľnosti. Rozhodnutím Okresného úradu Lučenec, katastrálneho odboru pod č. I zo dňa 01.02.2006 došlo k povoleniu vkladu vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti v prospech žalovaného. Žalobca v žalobe síce uviedol, že zhruba od roku 2018 sa žalovaný voči nemu správa neúctivo, uráža ho, nadáva mu, vyvoláva hádky, osočuje ho pred tretími osobami a nepomáha mu, avšak na pojednávaní žalobca uviedol, že žalovaný mu nikdy priamo do očí nenadával, neurážal ho, vie to len sprostredkovane od pána S., že pred ním hovorí, že je smradliak a zdochliak. Žalovaný nevyvolával hádky. Nikdy žalovaného nepožiadaval o žiadnu pomoc, prípadne, aby ho odviezol k lekárovi. Uviedol, že žalovaný za ním nechodí, nestará sa o nehnuteľnosť, v ktorej žalobca býva, nič tam nerobí.

1.4 Súd prvej inštancie konštatoval, že predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu na vrátenie daru nie je akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného alebo len samotná jeho nevďačnosť. Výpoveď svedka S. S., pred ktorým jediným mal priamo žalovaný nadávať na žalobcu, vyhodnotil ako nedôveryhodnú, nakoľko v čestnom prehlásení, ktoré podpísal, uviedol, že v mesiaci február 2019, keď žalobca poprosil žalovaného o vrátenie daru, bol prítomný pri tom, ako žalovaný žalobcovi vynadal do starých smradliakov, pričom na pojednávaní uviedol, že nebol prítomný pri tom, ako žalobca žiadal vrátenie daru od žalovaného, a pritom ako žalovaný nadával na žalobcu. Žalobca nikdy nebol prítomný, keď žalovaný na neho nadával. Svedok S. na pojednávaní uviedol, že žalovaný mal nadávať na žalobcu pred 5-6 rokmi, teraz už nie, nakoľko tak často za žalobcom nechodí. Z výpovede ostatných vypočutých svedkov (S. L., F. Z. S. a Z. W.), ktorých navrhol vypočuť žalobca, nevyplývalo, že by vedeli o tom, že žalovaný nadával na žalobcu, vedeli o tom len sprostredkovane, priamo svedkom tejto skutočnosti neboli. Potvrdili len to, že žalovaný v súčasnosti nechodí tak často k žalobcovi, ako to bolo pred piatimi

rokmi. Z ich vyjadrenia naopak vyplynulo, že žalobca je sebestačný. Súd prvej inštancie vzájomný vzťah strán sporu v súčasnosti vyhodnotil ako menej intenzívny z dôvodu, že žalovaný 5-6 rokov nebyva v Obci O., ale v Banskej Bystrici, kde si založil rodinu a do Obce O. chodí len sporadicky. Napriek tomu vzťah medzi žalobcom a žalovaným nepovažoval za až tak narušený, nakoľko žalobca v rovnaký deň ako požiadal žalovaného o vrátenie daru, súhlasil s preberaním pošty žalovaného. Správanie sa žalovaného voči žalobcovi spočívajúce v tom, že ho často nenavštevuje, nezveľaďuje nehnuteľnosť, ktorej je vlastníkom, a v ktorej býva žalobca, nepozval ho na vlastnú svadbu a v dome mu nepoupratuje, okresný súd nevyhodnotil ako hrubé porušenie dobrých mravov, resp. porušenie dobrých mravov značnej intenzity, ktoré by malo za následok zánik darovacieho vzťahu medzi stranami sporu. Pokiaľ sa žalobca obáva toho, že žalovaný ho vyhodí z jeho nehnuteľnosti, okresný súd poukázal na skutočnosť, že súčasťou darovacej zmluvy bol záväzok žalovaného poskytnúť žalobcovi bezplatné doživotné užívacie právo k predmetnej nehnuteľnosti. Z uvedených dôvodov považoval súd prvej inštancie žalobu za nedôvodnú, a preto ju zamietol.

1.5 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd aplikoval ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte len „C.s.p.“) a v spore úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

1.6 Žalovaný zložil dňa 18.09.2019 preddavok na trovy dôkazu vo výške 120,-Eur v zmysle uznesenia okresného súdu č.k. 12C/26/2019-63 zo dňa 09.09.2019. Keďže súdom vypočutí svedkovia navrhnutí zo strany žalovaného si nárok na svedočné neuplatnili, okresný súd rozhodol o vrátení preddavku na trovy dôkazu žalovanému.

2. Proti I. a II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca (ďalej aj „odvolateľ“), v ktorom navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnil odvolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p., tvrdil tak, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 V konkrétnostiach tvrdil, že pred súdom prvej inštancie vypočutí svedkovia jednoznačne uviedli, že za posledné roky žalovaný stratil záujem o osobu žalobcu, nenavštevuje ho, nekontaktuje ho, negratuluje mu k sviatkom, nezaujíma sa o jeho zdravotný stav a ani o stav domu a záhrady. Vzťah žalovaného k žalobcovi nie je dobrý, neprejavuje žalobcovi žiadnu úctu. Uvedené sa prejavilo tým, že žalobcu vôbec nepozval na svadbu. Keď žalobca potrebuje pomoc, musí sa doprosovať susedom, lebo žalovaný sa mu ozve raz za rok. Nejedná sa teda len o subjektívny pocit žalobcu, ale o objektívne správanie žalovaného, ktorým dochádza k hrubému porušeniu dobrých mravov, čo potvrdzujú aj svedkovia (L., W., S.). Vypočutí svedkovia síce nepočuli, ako mu žalovaný nadával, no vo februári 2019 žalobca videl a počul s akým opovrhnutím mu pred poštu v Obci O. vrátil pripravenú spätnú darovaciu zmluvu s tým, aby „som si s ňou vytrel zadok“. Uvedené vyjadrenia považuje žalobca za hrubú urážku na cti. Záverom poukázal na tú skutočnosť, že bezplatné užívacie práva pre žalobcu nie je premietnuté do listu vlastníctva, preto ak žalovaný podnikne kroky k predaju predmetnej nehnuteľnosti, bude právne a sociálne postavenie žalobcu kritické. Žalobca sa oprávnenne bojí o to, že môže prísť o bývanie a strechu nad hlavou.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 C.s.p. potvrdil a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

3.1 V písomnom vyjadrení mal zato, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne rozhodol, keď žalobu zamietol. V rámci vykonaného dokazovania nebolo preukázané také správanie žalovaného, ktoré by s ohľadom na všetky okolnosti prípadu bolo možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov, a teda nebolo preukázané také správanie žalovaného, ktoré by v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka zakladalo dôvod na vrátenie daru. V tomto smere žalobca neunesol dôkazné bremeno. Z výpovede svedkov navrhnutých žalobcom vyplýva len tá skutočnosť, že žalovaný nenavštevuje žalobcu tak často ako v minulosti. Ohľadom tvrdení, že žalovaný sa nezaujíma o žalobcov zdravotný stav uviedol, že sa osobne stretol so žalobcom keď mal zlomenú nohu a aj sa s ním rozprával. Pri tomto stretnutí žalobca nedal najavo, že by potreboval pomoc a ani ho žiadny spôsobom o pomoc

nežiadal. Žalobca mal možnosť odmietnuť preberanie pošty pre žalovaného, avšak keď mu žalovaný niekedy v mesiaci február 2019 zavolať a poprosil o preberanie pošty, žalobca s tým bez problémov súhlasil. Bolo by nelogické, ak by na preberanie pošty žalovaný splnomocnil svoju matku, nakoľko táto nebýva na adrese jeho trvalého pobytu a ani nemá možnosť poštu pre žalovaného preberať. Poprel tvrdenie žalobcu, že sa mu ozve len raz za rok. Pokiaľ žalobca nikdy nežiadal žalovaného o pomoc, tento nemal odkiaľ vedieť, že takúto pomoc potrebuje, z ktorého dôvodu mu ju ani nemohol poskytnúť.

3.2 Žalovaný uzavrel, že žalobca nemá dôvod obávať sa toho, že by ho žalovaný z domu vyhodil, resp. že by žalovaný nehnuteľnosť predal. Napriek tomu, že žalovaný je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti, nikdy nezasahoval do súkromia a užívacieho práva žalobcu a nikdy nepodnikol žiadne kroky smerujúce k predaju nehnuteľnosti. Žalobca vždy mohol a stále môže nehnuteľnosť nerušene užívať, jeho obavy o stratu strachy nad hlavou zbytočné a ničím nepodložené.

4. Žalobca v replike zotrval na podanom odvolaní a dôvodoch v ňom uvedených; zdôraznil, že vypočutí svedkovia jednoznačne uviedli, že žalovaný stratil záujem o osobu žalobcu, neprejavuje mu žiadnu úctu, nekontaktuje ho, negratuluje mu k sviatkom, nezisťuje jeho zdravotný stav, tiež sa nezaujíma o to, v akom stave sa nachádza dom a záhrada. Žalovaný opakovane nadáva na žalobcu a osočuje ho pred tretími osobami, čo sa žalobca dozvedel od týchto osôb. Žalovaný neposkytuje žalobcovi žiadnu pomoc, napriek tomu, že žalobca je osobou vyššieho veku a trpí ochorením srdca s nutnosťou pravidelnej liečby. Žalovaný vnáša do nehnuteľnosti smeti a bordel.

5. Žalovaný v duplike zdôraznil, že v dome si uskladnil len stavebný materiál, ktorý používa pri svojej práci. Vzhľadom na to, že uvedené veci sú uskladnené v garáži a nie priamo v dome, tieto žiadnym spôsobom neobmedzujú žalobcu v užívaní nehnuteľnosti. Nie je pravdou, že vypočutí svedkovia jednoznačne uviedli, že žalovaný stratil záujem o osobu žalobcu, že mu neprejavuje žiadnu úctu. Vypočutí svedkovia na pojednávaní naopak uviedli, že žalovaného poznajú len z videnia (svedok Z. W.), resp. že sa s ním rozprávali len raz v živote (svedok F. Z. S.), preto je toho názoru, že uvedení svedkovia nemôžu vedieť, aký je vzťah medzi žalobcom a žalovaným. Pokiaľ žalobca uvádza, že žalovaný na žalobcu opakovane nadáva pred tretími osobami, od ktorých sa mal o uvedených urážkach dozvedieť, nikde vo svojom vyjadrení neuviedol, o aké tretie osoby sa má jednáť.

6. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, I. a II. výroku podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

6.1 Podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

8. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného vrátenia daru - nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX pre k.ú. O.. Výlučným vlastníkom darovaných nehnuteľností je žalovaný. Darovacou zmluvou zo dňa 03.01.2006 vyhotoveneu vo forme Notárskej zápisnice N 1/2006, Nz 71/2006 spísanej na Notárskom úrade JUDr. Kristíny Malovcovej žalobca daroval nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX žalovanému. Zároveň bolo medzi účastníkmi zmluvy dohodnuté, že žalovaný sa zaväzuje poskytnúť formou obligačného záväzku žalobcovi bezplatné doživotné užívacie právo k darovaným nehnuteľnostiam. Zo žaloby vyplýva, že zhruba od roku 2018 sa mal žalovaný voči žalobcovi správať neúctivo, urážať ho, nadávať mu do „smradliakov“ a čaká kedy konečne „zaľahne“. Mal sa začať povyšovať a nadávať na neho pred tretími osobami. Žalobca tvrdil, že mu žalovaný neposkytuje

žiadnu pomoc, nezaujímajú sa o nehnuteľnosť, nenavštevuje ho, nezaujímajú sa o jeho zdravotný stav, nepozval ho na svadbu. Žalobca mu pritom nikdy nedal na takéto správanie dôvod. Žalobca požiadal žalovaného o vrátenie daru vo februári 2019, kedy mu tretie osoby oznámili, že na neho viackrát nadával do „starých smradliakov“, čo vo svojom čestnom prehlásení potvrdil aj svedok S. S., v ktorom zároveň uviedol, žalovaný sa o žalobcu vôbec nezaujímajú, neudržiava s ním žiadny kontakt. Žalobca poukázal na čestné prehlásenia svedkov S. S., S. L. a F. Z. S., z ktorých vyplýva, že žalovaný žalobcu nenavštevuje. Žalobca súhlasil so splnomocnením na preberanie pošty žalovaného.

9. Podľa § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

10. Odvolanie v danom prípade nie je dôvodné.

Vrátenie daru je jednostranným právnym úkonom, ktorého forma nie je stanovená. Darcovi vzniká právo domáhať sa vrátenia daru vtedy, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Súd prvej inštancie precízne odôvodnil inštitút dobrých mravov v zmysle ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka a jeho súvis s prípadnou dôvodnosťou vrátenia daru. Predpokladom úspešnej požiadavky na vrátenie daru je len také správanie sa obdarovaného, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. Toto negatívne správanie sa musí prejavovať objektívne, nestačí len subjektívny pocit a úsudok darcu. Akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov, ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Podľa ustálenej súdnej praxe „hrubým porušením dobrých mravov sa rozumie ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie“ (R 88/1998). Dobré mravy možno charakterizovať ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji vykazujú určitú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie a sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti. Za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným nemožno považovať napríklad predaj darovanej veci cudzej osobe alebo nenavštevovanie darcu pri príležitosti sviatkov a jeho životných jubileí (R 31/1999).

11. Po preskúmaní veci dospel odvolací súd k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že z výpovedí vypočutých svedkov navrhnutých žalobcom (S. L., F. Z. S. a Z. W.) nevyplýva, že by títo boli priamo svedkami toho, že by žalovaný konal vo vzťahu k žalobcovi spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy, nepočuli, žeby žalovaný nadával na žalobcu, ak túto vedomosť majú, majú ju iba sprostredkovane. Uvedení svedkovia potvrdili len to, že žalovaný v súčasnosti nechodí za žalobcom tak často, ako to bolo pred piatimi rokmi. Vzájomný vzťah strán sporu je v súčasnosti menej intenzívny, čo logicky vyplýva aj zo skutočnosti, že žalovaný sa presťahoval do Banskej Bystrice. Správanie sa žalovaného voči žalobcovi spočívajúc v tom, že ho často nenavštevuje, nestará sa o nehnuteľnosť, v ktorej býva žalobca, že ho nepozval na vlastnú svadbu okresný súd správne vyhodnotil ako také, ktoré nie je hrubým porušením dobrých mravov. Takéto správanie nenapĺňa požadovanú intenzitu porušenia dobrých mravov. Nie každé správanie, ktoré nie je v súlade so spoločensky uznávanými pravidlami slušného správania vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi, napĺňa znaky skutkovej podstaty § 630 Občianskeho zákonníka. Sám žalobca na pojednávaní potvrdil, že mu žalovaný priamo do očí nenadával a že žalovaného o pomoc nikdy nežiadal. Keďže žalobca žalovaného o pomoc nikdy nežiadal (a ani to netvrdil), argumentácia žalobcu o tom, že mu žalovaný neposkytol pomoc, nie je namieste. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že medzi žalobcom a žalovaným nejde o vzťah rodiča a dieťaťa, resp. iný blízky príbuzenský vzťah, kde sú hranice porušenia etiky a správania sa iné v tom zmysle, že deťom dáva ich rodič život, vychová ich, je s nimi do určitého veku v dennom kontakte, preto od detí možno požadovať v prípade potreby inú, intenzívnejšiu starostlivosť a opateru. Žalobcom pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní tvrdená skutočnosť, že v deň keď požiadal žalovaného o vrátenie daru, mu tento mal vrátiť pripravenú spätnú darovaciu zmluvu s tým, aby „si s ňou vytrel zadok“, zostala len v rovine tvrdenia, ostala nepreukázaná a žalovaným popretá. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že na strane žalovaného došlo k takému správaniu, ktoré by súd mohol vyhodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov a na základe ktorých by mu vznikol nárok na vrátenie daru. Keďže predpoklady na vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka neboli splnené, okresný súd správne žalobu ako nedôvodnú zamietol.

11.1 V tomto smere odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil tvrdenia svedka S. ako nedôveryhodné a účelové, a to jednak pre rozpor tvrdení uvedených v čestnom vyhlásení

pripojenom k žalobe a samotnej svedeckej výpovede a zároveň aj zo skutočnosti, že svedok si prostredníctvom žalobcu požičal od banky finančné prostriedky, ktoré prostredníctvom žalobcu aj spláca.

XX.X Určitý konflikt medzi žalobcom a žalovaným bol v spore preukázaný len v deň, keď žalobca požiadal žalovaného o vrátenie daru. Ako však z vyššie uvedeného vyplýva, v spore nebolo preukázané, že by pred týmto momentom došlo zo strany žalovaného k takému konaniu, ktoré by bolo možné charakterizovať ako hrubé porušenie mravov.

12. Podľa § 151o Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

12.1 Odvolací súd prisvedča žalobcovi, že záväzok žalovaného poskytnúť žalobcovi bezplatné doživotné užívacie právo k darovanej nehnuteľnosti (vo forme vecného bremena), z listu vlastníctva č. XXX nevyplýva. V tejto súvislosti považoval odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že z čl. VI. darovacej zmluvy vyplýva len prísľub žalovaného poskytnúť žalobcovi bezplatné doživotné užívanie darovanej nehnuteľnosti (teda nie zriadenie vecného bremena). Žalovaný v tejto súvislosti uviedol, že nikdy nezasahoval do užívacieho práva žalobcu a nikdy nepodnikol žiadne kroky smerujúce k predaju nehnuteľnosti, ubezpečil žalobcu, že nehnuteľnosť môže stále nerušene užívať. V konaní nebolo ani tvrdené, že by žalovaný užívacie práva žalobcu k predmetným nehnuteľnostiam obmedzoval a ani nebolo tvrdené, že by podnikol akékoľvek právne kroky, ktoré by mohli mať za následok prevod darovaných nehnuteľností.

13. Odvolateľ formálne napadol aj výrok o trovách konania. Nakoľko ide o závislý výrok (§ 379 písm. a) C.s.p.) od výroku vo veci samej, odvolací súd ho podrobil odvolaciemu prieskumu a zistil jeho vecnú správnosť aj súlad s právnou úpravou; súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania správne rozhodol podľa princípu úspechu v spore a žalovanému, v konaní pred súdom prvej inštancie v celom rozsahu úspešnému, správne priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom I. a závislom II. výroku o trovách konania, podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

13.1 Výrok okresného súdu o vrátení preddavku na trovy dôkazu (výrok III.) odvolaním napadnutý nebol.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. podľa pomeru úspechu strán sporu v odvolacom konaní a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).